

Forslag til Forskrift om opptak til høyere utdanning

Fastsatt av Kunnskapsdepartementet ---dato--- med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler §3-6, § 3-7 og § 4-9, jf. delegeringsvedtak 7. oktober 2005 nr. 1107.

Kapittel 1. Virkeområde**§ 1-1. Virkeområde**

(1) Forskriften gjelder for opptak til grunnutdanninger ved institusjoner under lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler. Forskriftens kapittel 6 om politiattest gjelder for opptak til høyere utdanning, jf. lov om universiteter og høyskoler § 4-9.

(2) Med grunnutdanning menes utdanninger som normalt bygger på videregående opplæring og som ikke bygger på eller har annen høyere utdanning som del av opptakskrav.

(3) Det er normalt krav om generell studiekompetanse for opptak til all grunnutdanning der det ikke er fastsatt unntak, jf. kapittel 3 i denne forskriften. I tillegg til kravet om generell studiekompetanse har departementet fastsatt spesielle opptakskrav for enkelte utdanninger, jf. kapittel 4.

(4) Forskriften, med unntak av kapittel 6 om politiattest, gjelder ikke ved innpassing etter 1. studieår i flerårige profesjonsutdanninger, for opptak til utdanning som bygger på grunnutdanning, «profesjonsdelen» av utdanning og etter- og videreutdanning. For slike utdanninger har institusjonene fullmakt til selv å fastsette opptakskrav og rangeringsregler dersom departementet ikke har fastsatt slike i annen forskrift eller rammeplan.

(5) Departementet kan unnta enkeltstudier fra reglene i denne forskriften.

(6) Forskriften gjelder også, med visse unntak, jf. forskriftens § 8-1, for klager over enkeltvedtak i den nasjonale opptaksmodellen (NOM) for grunnutdanninger ved universiteter og høyskoler som organiseres av Samordna opptak (SO).

Kapittel 2. Generell studiekompetanse**§ 2-1. Generell studiekompetanse – Kunnskapsløftet**

(1) Det generelle grunnlaget for opptak til universiteter og høyskoler (generell studiekompetanse) skal normalt være:

Vitnemål om bestått norsk treårig videregående opplæring som gir studie- eller yrkeskompetanse,

eller

Alternativ 1: fylt 23 år i løpet av opptaksåret og kan dokumentere minimum fem års fulltids arbeidserfaring og/eller utdanning (23/5-søkere). Omsorgsarbeid og militær førstegangstjeneste eller sivil tjeneste kan også regnes som arbeidserfaring. Som utdanning gjelder bestått årstrinn i videregående opplæring, godkjent årskurs fra folkehøyskole, og/eller eksamen fra studium av minst ett års varighet

Alternativ 2: fylt 23 år i løpet av opptaksåret

og

følgende fag fra videregående opplæring som må være dekket innenfor, eller tatt i tillegg til kravene over:

- norsk	393 timer
- engelsk	140 timer
- matematikk	224 timer
- naturfag	140 timer
- samfunnsfag	84 timer
- historie	140 timer

Fagene er oppgitt med samlet omfang i timer (60 minutters enheter). Fagene må være bestått med karakteren 2 eller bedre.

(2) For søkere som har bestått norsk 309 timer og samisk/finsk 309 timer og historie 113 timer, gjelder ikke kravet om norsk 393 timer og kravet om historie 140 timer.

(3) Opptaksorganet har plikt til å vurdere om annen utdanning eller dokumentasjon av kunnskaper kan godkjennes som likeverdig. Departementet kan gi nærmere regler.

(4) Søkere med generell studiekompetanse på grunnlag av videregående opplæring eller tidligere ordninger før Kunnskapsløftet, skal fortsatt ha generell studiekompetanse, jf. overgangsbestemmelsen i § 9-1.

§ 2-2. Utenlandsk utdanning

(1) Søkere med 3-årig videregående utdanning fra de andre nordiske landene er kvalifisert for opptak uten tilleggskrav i norsk når den videregående utdanningen gir generelt opptaksgrunnlag til universiteter og høyskoler i de respektive landene.

(2) Søkere som har utenlandsk utdanning fra land utenfor Norden, må dokumentere bestått utdanning på nivå med norsk 3-årig videregående opplæring som gir generell studiekompetanse, og i tillegg dokumentere kunnskaper i norsk med én av følgende prøver:

1. Bestått norsk med 393 timer fra videregående opplæring.
2. Bestått eksamen fra trinn 3 i norsk for utenlandske studenter ved universitetene.
3. Bestått eksamen fra 1-årig høyskolestudium i norsk språk og samfunnskunnskap for utenlandske studenter.
4. Test i norsk, høyere nivå, («Bergenstesten») med minimum 450 poeng.

(3) Universitetet eller høyskolen kan godta annen dokumentasjon av norskkunnskaper. Søkere som for eksempel vil dokumentere norskkunnskaper med norsk eller et annet nordisk språk som morsmål, må normalt dokumentere at de har hatt opplæring i morsmålet på minst norsk/nordisk grunnskolenivå.

(4) Søkere med diplom fra International baccalaureate (IB) fyller kravene til generell studiekompetanse. Dette gjelder også norskkravet, dersom søkere har tatt norsk A eller norsk B på minst lavere nivå («standard level»).

(5) Kravene til norskkunnskaper gjelder ikke for søkere som skal tas opp til fremmedspråklige utdanningsprogram, og studenter som deltar i europeiske utvekslingsprogram.

§ 2-3. Opptak på grunnlag av fullført høyere utdanning

Søkere som er tatt opp til høyere utdanning på grunnlag av regler om unntak fra kravet om generell studiekompetanse, jf. kapittel 3, og som har bestått en slik utdanning på minst ett år (60 studiepoeng), får generell studiekompetanse under forutsetning av at de også oppfyller kravet om norsk, jf. § 2-2.

§ 2-4. Opptak på grunnlag av fullført fagskoleutdanning

Søkere som har fullført 2-årig fagskoleutdanning godkjent etter lov 20. juni 2003 nr 56 om fagskoleutdanning, får generell studiekompetanse under forutsetning av at søkerne også oppfyller kravet om norsk, jf. § 2-2.

Kapittel 3. Unntak fra krav om generell studiekompetanse

§ 3-1. Realkompetanse

- (1) Søkere som er 25 år eller eldre i opptaksåret og som ikke har generell studiekompetanse, har krav på å få vurdert om de er kvalifiserte for et bestemt studium på grunnlag av realkompetanse.
- (2) Realkompetanse er kunnskaper søkeren har fått gjennom yrkespraksis, ubetalt arbeid, organisasjonsarbeid, utdanning eller på annen måte.
- (3) Utdanningsinstitusjonen må vurdere kvalifikasjonene i forhold til det faget som søkeren ønsker å studere, og finne fram til egnete og hensiktsmessige framgangsmåter for slike vurderinger. Søkeren må ha nødvendige faglige forutsetninger for å gjennomføre det aktuelle studiet uten å ha generell studiekompetanse.

§ 3-2. Dispensasjon

- (1) Institusjonene kan i særskilte tilfeller gjøre unntak fra kravet om generell studiekompetanse for søkere under 25 år. Vilkåret for slik dispensasjon er at søkeren kan dokumentere at det ikke har vært mulig, på grunn av varig sykdom, funksjonshemming eller lignende, å tilfredsstille enkelte av de kravene som normalt blir stilt for å bli tilkjent generell studiekompetanse.
- (2) Utdanningsinstitusjonen må vurdere kvalifikasjonene i forhold til det faget som søkeren ønsker å studere, og finne fram til egnete og hensiktsmessige framgangsmåter for slike vurderinger. Søkeren må ha nødvendige faglige forutsetninger for å gjennomføre det aktuelle studiet uten å ha generell studiekompetanse.

NY § 3-3. Alternativt opptaksgrunnlag

Jf. forslag til endring i gjeldende forskrift som vil bli sendt på egen høring.

§ 3-4. Unntak fra kravet om generell studiekompetanse for opptak til bestemte studier

Det gjøres unntak fra kravet om generell studiekompetanse for følgende studier:

a) Arkitektur og tekniske fag

1. *Integrert masterstudium i teknologiske fag, 3-årig ingeniørutdanning og maritime fag*
Unntak fra kravet om generell studiekompetanse gjelder for søkere som har bestått 1-årig forkurs for ingeniør- og maritim høyskoleutdanning eller 2-årig teknisk fagskole etter ordninger fastsatt før departementet fastsatte rammeplan 1998/1999.
2. *Arkitektutdanning ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet*
Unntak fra kravet om generell studiekompetanse gjelder for søkere som har bestått 2-årig teknisk fagskole etter ordninger fastsatt før departementet fastsatte rammeplan 1998/1999.
3. *Næringsmiddelteknologiutdanning*
Unntak fra kravet om generell studiekompetanse gjelder for søkere som har

bestått 1-årig forkurs for ingeniør- og maritim høyskoleutdanning eller 1-årig tilpasningskurs, eller 2-årig teknisk fagskole etter ordninger fastsatt før departementet fastsatte rammeplan 1998/1999.

4. *2-årig ingeniørutdanning*

Studiet er tilpasset søkere som har bestått 2-årig teknisk fagskoleutdanning fra relevant linje.

b) *Språkfag*

1. *Samisk semesteremne og samisk nybegynnerkurs*

Unntak fra kravet om generell studiekompetanse og spesielle opptakskrav fastsatt under § 4-1 bokstav j) punkt 8 gjelder for søkere som har samisk tilknytning etter nærmere regler fastsatt av institusjonen.

2. *Finsk semesteremne*

Unntak fra kravet om generell studiekompetanse gjelder søkere som har finsk tilknytning etter nærmere regler fastsatt av institusjonen.

c) *Kunsthøgskolen*

Unntak fra kravet om generell studiekompetanse gjelder for søkere som fyller spesielle faglige krav fastsatt av institusjonen ved opptak til følgende utdanninger og/eller institusjoner (jf. § 4-1):

1. *Kunsthøgskolene*
2. *Folkekunst og folkemusikk ved Høgskolen i Telemark*
3. *Kunsthøgskolen ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet*
4. *Studier i utøvende og skapende musikk*
5. *Studium i folkedans ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet*
6. *Forfatterstudium ved Høgskolen i Telemark*
7. *Scenekunstutdanning ved Høgskolen i Østfold*
8. *Studium i duodji ved Samisk høyskole*
9. *Studium ved Den norske balletthøgskole.*

Kapittel 4. Spesielle opptakskrav

§ 4-1. Spesielle opptakskrav i tillegg til generell studiekompetanse

(1) I tillegg til kravet om generell studiekompetanse har departementet fastsatt spesielle opptakskrav for studier og fagområder som er listet opp nedenfor. Nevnte fagkrav refererer til norsk videregående opplæring i Kunnskapsløftet, i hovedsak studieforberedende utdanningsprogram. Fag eller årstrinn må være bestått.

(2) Opptaksorganet har plikt til å vurdere om annen utdanning eller dokumentasjon av kunnskaper kan godkjennes som likeverdige. Departementet kan gi nærmere regler.

(3) I listen under er obligatoriske krav skilt med « + », alternative krav skilt med « / ».

a) *Helsefag*

1. *Medisin, odontologi, ernæring og farmasi*

Matematikk R1/Matematikk (S1+S2) + Fysikk 1 + Kjemi (1+2)

2. *Bioingeniørutdanning*

- Matematikk R1/Matematikk (S1+S2) + Fysikk 1/Biologi 1/Kjemi 1
3. *Ortopediingeniørutdanning*
Matematikk (R1+R2) + Fysikk 1
 4. *Reseptarutdanning og tannteknikerutdanning*
Matematikk R1/Matematikk (S1+S2)/Fysikk 1/Kjemi 1
- b) *Veterinærfag*
1. *Veterinærmedisin*
Matematikk R1/Matematikk (S1+S2) + Kjemi (1+2)
- c) *Informatikk, realfag, natur- og miljøfag*
1. *Informatikkutdanning*
Matematikk R1/Matematikk (S1+S2)
 2. *Realfag, natur- og miljøfag*
Matematikk R1/Matematikk (S1+S2) + Matematikk (R1+R2)/Fysikk (1+2)/Kjemi (1+2)/Biologi (1+2)/Informasjonsteknologi (1+2)/Geofag (1+2)/Teknologi og forskningslære (1+2)
- d) *Arkitektur og tekniske fag*
1. *Arkitektutdanning ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet*
Matematikk (R1+R2) + Fysikk 1

Søkere med 2-årig teknisk fagskole etter rammeplan fastsatt av departementet 1998/1999 må dokumentere kunnskaper tilsvarende Matematikk R2.
 2. *Arkitektutdanning ved Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo og Bergen arkitektskole*

Søkeren må bestå opptaksprøve etter nærmere regler fastsatt av institusjonen.
 3. *Integrert masterstudium i teknologiske fag*
Matematikk (R1+R2) + Fysikk 1

Søkere med 2-årig teknisk fagskole etter rammeplan fastsatt av departementet 1998/1999 må dokumentere kunnskaper tilsvarende Matematikk R2.

Søkere med bestått 1-årig forkurs for ingeniørutdanning og maritim høyskoleutdanning fyller fagkravene for opptak uten hensyn til de spesielle kravene som er fastsatt her.
 4. *3-årig ingeniørutdanning*
Matematikk (R1+R2) + Fysikk 1

Søkere med 2-årig teknisk fagskole etter rammeplan fastsatt av departementet 1998/1999 eller bestått 1-årig forkurs for ingeniørutdanning og maritim høyskoleutdanning fyller kravene for opptak uten hensyn til de spesielle kravene som er fastsatt her. Søkere med nyere godkjent teknisk fagskoleutdanning må dokumentere tilsvarende kunnskaper.

For søkere med generell studiekompetanse som blir tatt opp til

treterminordning, gjelder ikke det spesielle opptakskravet ovenfor.

5. *2-årig ingeniørutdanning*

2-årig teknisk fagskoleutdanning fra relevant linje.

6. *Maritime fag*

Matematikk R1 + Fysikk 1

Søkere med 2-årig teknisk fagskole etter rammeplan fastsatt av departementet 1998/1999 eller bestått 1-årig forkurs for ingeniørutdanning og maritim høyskoleutdanning fyller kravene for opptak uten hensyn til de spesielle kravene som er fastsatt her. Søkere med nyere teknisk fagskoleutdanning må dokumentere tilsvarende kunnskaper.

For studenter med generell studiekompetanse som blir tatt opp til treterminordning, gjelder ikke det spesielle opptakskravet ovenfor.

e) *Økonomiske og administrative fag*

1. *Integrert masterstudium i økonomisk/administrative fag*

Matematikk R1/Matematikk (S1+S2)

2. *Kostøkonomutdanning*

Krav om fagbrev som institusjonskokk eller tilsvarende.

f) *Hotell- og reiselivsfag*

1. *Hotelladministrasjon*

Søkere må dokumentere 1 år relevant praksis.

2. *Kjøkken- og restaurantledelse*

Fagbrev som kokk, institusjonskokk eller servitør. Andre fag-/svennebrev fra utdanningsprogram for restaurant- og matfag kan vurderes.

g) *Pedagogiske fag*

1. *Allmennlærerutdanning og 5-årig integrert lærerutdanning*

Søkeren må dokumentere minimum 35 skolepoeng og et gjennomsnitt på minimum karakteren 3,0 i norsk (393 timer) og 3,0 i matematikk (224 timer). For søkere til allmennlærerutdanning ved Samisk høyskole gjelder i tillegg kravet i § 4-1 bokstav j punkt 8.

For søkere som har samisk som førstespråk eller andrespråk gjelder karakterkravet i norsk for gjennomsnittet av karakterene i norsk (309 timer) og samisk (309 timer).

For søkere som har norsk tegnspråk eller finsk som andrespråk, gjelder karakterkravet i norsk gjennomsnittet av karakterene i første- og andrespråk.

2. *Allmennlærerutdanning med musikk*

Søkeren må, i tillegg til kravene i punkt 1 over, dokumentere kunnskaper og ferdigheter i musikk etter nærmere regler fastsatt av institusjonen.

3. *Allmennlærer- og førskolelærerutdanning med sørsamisk*

Søkeren må dokumentere kunnskaper i sørsamisk språk etter nærmere regler fastsatt av institusjonen. For allmennlærerutdanning gjelder i tillegg kravene i punkt 1 over.

4. *Faglærerutdanning i formgiving, kunst og håndverksfag*
Søkeren må dokumentere kunnskaper og ferdigheter i formgivingsfag eller kunsthåndverk etter nærmere regler fastsatt av institusjonen.
 5. *Faglærerutdanning i musikk, dans og drama og annen grunnutdanning i musikk, dans og drama som er pedagogisk rettet*
Søkeren må dokumentere kunnskaper og ferdigheter i musikk, dans eller drama etter nærmere regler fastsatt av institusjonen.
 6. *Yrkesfaglærerutdanning*
Fag-/svennebrev eller annen fullført og bestått 3-årig yrkesutdanning i skole fra videregående opplæring og minimum 2 års yrkespraksis
- h) *Språkfag*
1. *3-årig studieprogram i språk, studieretning for tolking*
Søkeren må bestå opptaksprøve etter nærmere regler fastsatt av institusjonen.
 2. *Översetting og interkulturell kommunikasjon - Engelsk ved Høgskolen i Agder*
Engelske programfag (140 timer+140 timer)
 3. *Översetting og interkulturell kommunikasjon - Fransk ved Høgskolen i Agder*
Fransk nivå II/Fransk nivå I+II
 4. *Översetting og interkulturell kommunikasjon - Tysk ved Høgskolen i Agder*
Tysk nivå II/Tysk nivå I+II
- i) *Kunsthøgskolen*
- Ved opptak til følgende utdanninger må søkeren bestå opptaksprøve etter nærmere regler fastsatt av institusjonen:
1. *Utdanninger ved Kunsthøgskolen i Bergen*
 2. *Utdanninger ved Kunsthøgskolen i Oslo*
 3. *Scenekunstutdanning ved Høgskolen i Østfold*
 4. *Studier i utøvende og skapende musikk*
 5. *Musikkvitenskap ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet og Universitetet i Oslo*
 6. *Kunsthøgskolen ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet*
 7. *Forfatterstudium*
 8. *3-årig studieprogram i kunst, medier og kommunikasjon - dansevitenskap*
 9. *Studier ved Den norske balletthøgskole.*
- j.) *Diverse fag*
1. *Spesialtilpasset høyskoleutdanning for døve ved Høgskolen i Sør-Trøndelag*
Søkeren må dokumentere ferdigheter i norsk tegnspråk etter nærmere regler fastsatt av institusjonen.
 2. *Døvetolkutdanning*
Søkeren må bestå opptaksprøve i norsk tegnspråk etter nærmere regler fastsatt av institusjonen.

3. *Medieteknikutdanning, programproduksjonsutdanning og film- og fjernsynsutdanning ved Høgskolen i Lillehammer*
Søkeren må dokumentere kunnskaper i form av innsendt arbeid og bestå opptaksprøve etter nærmere regler fastsatt av institusjonen.
4. *Fotojournalistutdanning ved Høgskolen i Oslo*
Søkeren må bestå opptaksprøve etter nærmere regler fastsatt av institusjonen.
5. *Animasjon ved Høgskolen i Volda*
Søkeren må bestå opptaksprøve etter nærmere regler fastsatt av institusjonen.
6. *Studium ved Norges idrettshøgskole*
Søkeren må bestå opptaksprøve etter nærmere regler fastsatt av institusjonen.
7. *Industridesign ved Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo*
Søkeren må bestå opptaksprøve etter nærmere regler fastsatt av institusjonen.
8. *Studium ved Samisk høgskole*
Søkeren må dokumentere kunnskaper i samisk språk etter nærmere regler fastsatt av institusjonen.
9. *Produktdesignutdanning ved Høgskolen i Akershus*
Søkeren må bestå opptaksprøve etter nærmere regler fastsatt av institusjonen.
10. *Visuell kommunikasjon - design i trykte og nettbaserte medier ved Høgskolen i Buskerud*
Søkeren må bestå opptaksprøve etter nærmere regler fastsatt av institusjonen.
11. *2-årig trafikklærerutdanning*
Søkeren må ha hatt gyldig førerkort klasse B (personbil) sammenhengende de siste tre årene.
12. *Kulturprosjektledelse ved Høgskolen i Lillehammer*
Søkeren må dokumentere kunnskaper i form av innsendt arbeid og bestå opptaksprøve etter nærmere regler fastsatt av institusjonen.
13. *Studier ved Rudolf Steinerhøgskolen*
Søkeren må bestå opptaksprøve etter nærmere regler fastsatt av institusjonen.

§ 4-2. Desentralisert utdanning og deltidsutdanning

For opptak til desentralisert og/eller deltidsutdanning kan institusjonene fastsette spesielle opptakskrav i form av relevant yrkeserfaring og arbeidstilknytning i studietiden. For opptak til deltidsstudium kan det i tillegg stilles krav om tilknytning til utdanningsstedet.

Kapittel 5. Opptak på visse vilkår (Betinget opptak)**§ 5-1. Opptak på visse vilkår**

- (1) Søkere som på grunn av spesielle omstendigheter ikke kan avlegge eksamen i videregående opplæring, og som derfor ikke kan få dokumentasjon for bestått opplæring som normalt er krav for opptak til institusjoner som omfattes av denne forskrift, kan få opptak til høyere utdanning på visse vilkår. Søkeren får opptak til høyere utdanning på vilkår av at han/hun består eksamen i ett eller flere fag i videregående opplæring i løpet av første semester etter opptak. Det er en forutsetning at søkeren har karakteren 2 eller bedre i standpunktkarakter i det faget han/hun ikke har avlagt eksamen i, og at søkeren ikke allerede har avsluttende vurdering i faget.
- (2) Med særskilte forhold menes her sykdom, ulykker eller dødsfall i nær familie. Dersom det foreligger andre særskilte forhold, kan opptaksorganet gi opptak på visse vilkår. Særskilte forhold må dokumenteres ved attest fra lege, annet helsepersonell, politi eller tilsvarende.
- (3) Søkere som har fått opptak på visse vilkår, kan ikke få reservert studieplass til senere opptak.
- (4) Studenter med opptak på visse vilkår som ikke fyller opptakskravene innen den fastsatte fristen, mister studieplassen og studieretten.
- (5) Studenter som avlegger eksamen i et studium de har fått opptak til på visse vilkår, får ikke denne eksamenen godkjent som bestått uten at opptakskravet er oppfylt.
- (6) Den utdanningsinstitusjon som gir opptak på visse vilkår, skal så langt det er mulig og rimelig, legge til rette for at studenten både kan gå opp til utsatt eksamen i videregående opplæring, og gjennomføre det studiet det på visse vilkår er gitt opptak til. Dersom institusjonen ikke finner å kunne legge til rette på denne måten, skal studenten få forlenge opptaket på visse vilkår til neste gang det blir arrangert utsatt eksamen i det aktuelle faget i videregående opplæring.

Kapittel 6. Politiattest ved opptak til høyere utdanning**§ 6-1. Generelt**

Søkere til utdanninger som er nevnt i dette kapittel må legge frem politiattest i forbindelse med opptak. § 6-2 til § 6-4 angir hva slags politiattest som skal legges frem for opptak til de ulike utdanninger.

§ 6-2. Utdanninger der det kreves politiattest tilsvarende slik politiattest som kreves for yrkesutøvelse

Søkere til følgende utdanninger må fremlegge politiattest tilsvarende den som i lov kreves for yrkesutøvelse:

1. allmennlærerutdanning jf. lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den videregående opplæringa,
2. faglærerutdanning jf. lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den videregående opplæringa,
3. praktisk pedagogisk utdanning jf. lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den videregående opplæringa,
4. førskolelærerutdanning jf. lov 17. juni 2005 nr. 64 om barnehager,
5. barnevernspedagogutdanning jf. lov 17. juli 1992 nr. 100 om barneverntjenester,
6. sosionomutdanning jf. lov 17. juli 1992 nr. 100 om barneverntjenester,

7. lærer- og førskolelærerutdanning ved Rudolf Steinerhøyskolen jf. lov 4. juli 2003 nr. 84 om frittstående skolar og lov 17. juni 2005 nr. 64 om barnehager.

§ 6-3. Utdanninger der det kreves politiattest som gjelder straffebestemmelser om sedelighet og vold. Politiattestens innhold

(1) Søkere til følgende utdanninger må fremlegge politiattest som viser merknader om siktelse, tiltale eller dom for overtredelse av straffeloven kapittel 19 med unntak av § 202 og § 204, og straffeloven § 229, § 231, § 233, § 235 og § 236:

1. profesjonsutdanning i spesialpedagogikk,
2. profesjonsutdanning i pedagogikk,
3. utdanning til tolk for døve, døvblitte og døvblinde.

(2) Tidsbegrensningen i lov 11. juni 1971 nr. 52 om strafferegistrering § 6 gjelder ikke anmerkninger i forhold til straffelovens § 195 og § 196 § 212 første ledd nr. 3 og § 212 andre ledd.

§ 6-4. Utdanninger der det kreves politiattest som gjelder straffebestemmelser om seksuelle overgrep mot barn. Politiattestens innhold

(1) Søkere til følgende utdanninger må fremlegge politiattest som viser merknader om siktelse, tiltale eller dom for overtredelse av straffeloven § 195, § 196, § 200 andre ledd og § 201 bokstav c:

1. ballettpedagogutdanning,
2. kateketutdanning,
3. kirkevergeutdanning,
4. menighetssekretærutdanning,
5. trenerutdanning,
6. utdanning i friluftsliv, kultur og naturrettleing,
7. eurytmiutdanning.

(2) Tidsbegrensningen i lov 11. juni 1971 nr. 52 om strafferegistrering § 6 gjelder ikke.

§ 6-5. Utstedelse av politiattest

(1) For utstedelse av politiattest gjelder lov 11. juni 1971 nr. 52 om strafferegistrering og forskrift 20. desember 1974 nr. 4 om strafferegistrering, med de unntak og presiseringer som fremgår ovenfor.

(2) Politiattest utstedt etter denne forskrifts § 6-2 nr. 5 og 6 skal inneholde merknader om forelegg.

§ 6-6. Tidspunktet for fremleggelse av politiattest

(1) Søkere som får tilsagn om plass ved utdanninger som nevnt i denne forskrifts § 6-2 til § 6-4, og som har merknad på politiattesten som er relevant for opptak til vedkommende utdanning, skal sende politiattesten til utdanningsstedet innen fristen som er satt for å motta utdanningsplassen.

(2) Søkere som får tilsagn om plass ved utdanninger som nevnt i § 6-2 til § 6-4, og som ikke har merknad på politiattesten som er relevant for opptak til vedkommende utdanning, skal legge fram politiattesten for utdanningsstedet senest ved fastsatt utdanningsstart, jf. § 6-7.

(3) Søkere som får tilsagn om plass ved utdanninger mindre enn fjorten dager før, eventuelt etter, studiestart, skal legge fram politiattesten senest fjorten dager etter at tilsagn om utdanningsplass er gitt.

(4) Politiattesten skal ikke være eldre enn tre måneder.

§ 6-7. Egenerklæring ved opptak

Søkere som omfattes av denne forskrift § 6-6 andre ledd, skal sammen med melding om at de mottar studieplassen, gi en foreløpig bekreftelse på at han eller hun ikke har merknad på politiattesten som er relevant for opptak til vedkommende utdanning, jf. § 6-2 til § 6-4.

§ 6-8. Ny politiattest i løpet av utdanningen

(1) Ved utdanninger som omfattes av denne forskriften, skal studentene legge frem ny politiattest når det har gått tre år fra fastsatt utdanningsstart, forutsatt at det gjenstår obligatorisk klinisk undervisning eller praksisopplæring.

(2) Politiattesten skal ikke være eldre enn tre måneder.

§ 6-9. Følger av at politiattest/egenerklæring ikke fremlegges, eller at egenerklæringen er uriktig

(1) Søkere eller studenter som ikke framlegger politiattest/egenerklæring i henhold til reglene i denne forskrift, eller som gir uriktig egenerklæring, har ikke rett til å delta i klinisk undervisning eller praksisopplæring ved den aktuelle utdanningen.

(2) Det kan gjøres unntak fra bestemmelsen i første ledd dersom årsaken til at søkeren eller studenten ikke framlegger politiattest/egenerklæring i henhold til reglene i denne forskrift, ligger utenfor dennes kontroll.

§ 6-10. Følger av at studenten ikke kan delta i praksisopplæring/klinisk undervisning

Studenter som ikke kan delta i obligatorisk praksisopplæring/klinisk undervisning, vil ikke kunne få vitnemål for fullført grad eller utdanning.

§ 6-11. Behandling av politiattesten ved utdanningsinstitusjonen

(1) Dersom det framgår av en politiattest at studenten har slik merknad som nevnt under § 6-2 til § 6-4, skal utdanningsinstitusjonen straks underrette om den rett studenten har til bistand i henhold til lov om universiteter og høyskoler § 4-9 sjuende ledd.

(2) Utdanningsinstitusjonen skal snarest mulig og senest innen ti dager etter at politiattesten er mottatt, sende politiattesten til den nasjonale nemnda som er opprettet i henhold til lov om universiteter og høyskoler § 4-9 femte ledd. Med politiattesten skal det følge en oversikt over innhold og veiledning i den kliniske undervisningen/praksisopplæringen, og en uttalelse om hvorvidt studenten bør utelukkes fra å delta i denne. Studenten skal samtidig få kopi av institusjonens uttalelse til nemnda med vedlegg, og gis fjorten dagers frist til å uttale seg til nemnda.

§ 6-12. Den nasjonale nemnda for politiattest

(1) Den nasjonale nemnda for politiattest skal oppnevnes i henhold til lov om universiteter og høyskoler § 4-9 femte ledd. Den oppnevnes for fire år av gangen. Det skal oppnevnes personlige varamedlemmer.

(2) Den nasjonale nemnda for politiattest er vedtaksfør når leder og tre andre medlemmer er til stede.

- (3) Nemnda skal behandle saken snarest mulig, og senest innen fire uker etter at saken er mottatt fra undervisningsinstitusjonen.
- (4) Nemnda skal med bakgrunn i forholdene ved den kliniske undervisningen og praksisopplæringen på den utdanning studenten er tilbudt studieplass, og opplysningene om de forhold som ligger til grunn for politiattesten, vurdere om hensynet til pasienter, klienter, barnehagebarn, elever eller andre skal føre til at studenten skal utestenges fra klinisk undervisning eller praksisopplæring.
- (5) Nemnda kan innkalle studenten til møte dersom det ansees nødvendig for å få saken tilfredsstillende opplyst.
- (6) Departementet eller særskilt klageorgan oppnevnt av dette, er klageinstans for nemndas vedtak.

§ 6-13. Taushetsplikt

- (1) Den som får kjennskap til taushetsbelagte opplysninger gjennom en politiattest, plikter overfor uvedkommende å bevare taushet om disse, jf. forvaltningsloven § 13 - § 13e.
- (2) Brudd på taushetsplikten kan straffes etter straffeloven § 121.

§ 6-14. Oppbevaring av politiattest

Politiattesten skal oppbevares utilgjengelig for uvedkommende og makuleres etter å ha vært benyttet til formålet.

Kapittel 7. Rangering av søkere ved opptak**§ 7-1. Generelt om rangering og kvoter**

- (1) Opptak til studier skjer på grunnlag av rangering innenfor kvoter. *Kvote* er et bestemt antall eller en bestemt andel av studieplassene som fordeles blant søkere som tilfredsstiller nærmere bestemte krav.
- (2) Alle kvalifiserte søkere som innen fastsatte frister for opptaket dokumenterer at de oppfyller tilhørighetskriteriene for en kvote, konkurrerer om studieplass i kvoten.
- (3) *Grunnlaget for rangering* er den dokumentasjon som kvalifiserer søkeren for et studium.
- (4) Søkere med høy poengsum rangeres foran søkere med lav poengsum. Søkere med lik poengsum i en kvote rangeres etter alder.
- (5) 10 dager etter studiestart kan den enkelte institusjon, dersom det har vist seg umulig å innkalle søkere i samsvar med rangeringslister, tilby ledige studieplasser til kvalifiserte søkere uten hensyn til rangeringen for øvrig.

§ 7-2. Kvote for førstegangsvitnemål og ordinær kvote

- (1) Kvote for førstegangsvitnemål omfatter søkere som ikke fyller mer enn 21 år i opptaksåret og som har fått utstedt førstegangsvitnemål etter tre år i videregående opplæring etter bestemmelser fastsatt i forskrift til lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregående opplæringa. Kvoten omfatter også søkere som ikke fyller mer enn 21 år i opptaksåret og som har oppnådd generell studiekompetanse på bakgrunn av vitnemål fra yrkesfag samt fagkravene i § 2-1.
- (2) Søkere i kvote for førstegangsvitnemål rangeres på grunnlag av bestemmelsene i § 7-5, § 7-8, § 7-9 eller etter § 7-13 til § 7-15.
- (3) 50 % av studieplassene skal tilbys søkere i kvote for førstegangsvitnemål.
- (4) Søkere som fyller kriteriene for opptak i kvote for førstegangsvitnemål, men som ikke får tilbud om studieplass, konkurrerer videre i ordinær kvote.

(5) Departementet kan unnta enkelte studier fra kravet om kvote for førstegangsvitnemål.

§ 7-3. Spesielle kvoter

(1) Når særskilte forhold gjør det ønskelig, kan departementet fastsette spesielle kvoter for enkelte utdanninger. Spesielle kvoter har andre tilhørighetskriterier enn kvote for førstegangsvitnemål.

(2) Departementet kan i særskilte tilfeller fastsette kvote for førstegangsvitnemål innenfor en spesiell kvote.

(3) Departementet kan fastsette avvikende rangeringsregler for spesielle kvoter, herunder regler for tildeling av særlige tilleggspoeng, se § 7-12.

(4) Søkere som fyller kriteriene for opptak i en spesiell kvote, men som ikke får tilbud om studieplass, konkurrerer videre i kvote for førstegangsvitnemål og deretter i ordinær kvote, jf. § 7-2.

§ 7-4. Poengberegning av søkere med mer enn ett grunnlag for rangering

Søkere som fyller kravene til generell studiekompetanse både som 23/5-søker, jf. § 2-1, og på grunnlag av 3-årig videregående opplæring eller tilsvarende, skal poengberegnes etter begge disse grunnlagene for rangering. Ved rangering som 23/5-søkere kan det for disse søkerne inngå fag fra beståtte vitnemål eller kompetansebevis som er nødvendig for at søkeren skal bli kvalifisert for et studium, og fag som kan gi tilleggspoeng. Lærestedet skal bruke den poengberegningen som gir høyest rangering.

§ 7-5. Karakterpoeng for søkere med 3-årig videregående opplæring

(1) Alle fag med tallkarakterer som inngår i grunnlaget for rangering, skal regnes med i beregningen av karakterpoeng.

(2) Karakterpoeng er gjennomsnittet av samtlige tallkarakterer, med to desimaler, multiplisert med 10.

(3) Departementet kan fastsette omregningsregler for søkere med International Baccalaureate Diploma, fransk baccalauréat og søkere med videregående opplæring fra utlandet.

(4) For søkere med vitnemål fra norsk gymnas med bokstavkarakterer gjelder fastsatt omregningstabell, jf. § 9-2.

§ 7-6. Karakterpoeng for 23/5-søkere

(1) Karakterpoengene regnes ut på grunnlag av de fagene som dekker generelle og spesielle opptakskrav og de fagene som gir tilleggspoeng.

(2) Karakterpoengene regnes ut som gjennomsnittet av samtlige tallkarakterer med to desimaler, multiplisert med 10.

(3) Søkere som tilfredsstiller ett eller flere generelle eller spesielle fagkrav for opptak på grunnlag av annen utdanning eller dokumentasjon av kunnskaper enn fagene bestått i norsk videregående opplæring, skal rangeres etter § 7-13.

§ 7-7. Karakterforbedringer

Ved beregning av karakterpoeng utenom kvote for førstegangsvitnemål skal karakterforbedringer erstatte tidligere karakter(er) i samme fag.

§ 7-8. Tilleggspoeng for realfag

- (1) Det gis inntil 4 tilleggspoeng for realfag (realfagspoeng) i Kunnskapsløftet. Det kan ikke gis dobbel uttelling for fag som overlapper hverandre.
- (2) Alle programfag i programområde for realfag med et omfang på 140 timer gir 0,5 realfagspoeng, bortsett fra Matematikk R2 og Fysikk 2 som gir 1,0 realfagspoeng.
- (3) Søkere med studieforbereende Vg3 i utdanningsprogram for naturbruk får 0,5 realfagspoeng.
- (4) Søkere med vitnemål fra annen videregående opplæring som er offentlig godkjent kan få inntil 4 realfagspoeng når det i deres utdanning inngår fagkombinasjoner som må anses likeverdige med de realfag i norsk videregående opplæring som gir rett til tilleggspoeng.
- (5) Søkere med IB-diplom får 0,5 realfagspoeng for matematikk, biologi, fysikk og kjemi tatt på lavere nivå (« Standard Level »), 1,0 realfagspoeng for biologi og kjemi tatt på høyere nivå (« Higher Level »), og 1,5 realfagspoeng for matematikk og fysikk tatt på høyere nivå (« Higher Level »).
- (6) Søkere med vitnemål fra fransk baccalauréat får realfagspoeng som følger:
 - Bestått Linje S Scientifique gir 3,0 realfagspoeng
 - Bestått Linje ES Economique gir 0,5 realfagspoeng
- (7) Poengberegnete søkere med opptaksgrunnlag fra utlandet for øvrig, kan gis inntil 4 realfagspoeng når det i deres utdanning inngår fagkombinasjoner som må anses likeverdige med de realfag i norsk videregående opplæring som gir rett til tilleggspoeng.
- (8) Poengberegnete søkere med opptaksgrunnlag fra videregående opplæring før Kunnskapsløftet, kan gis inntil 4 realfagspoeng når det i deres utdanning inngår fagkombinasjoner som må anses likeverdige med de realfag som gir rett til tilleggspoeng.

§ 7-9. Tilleggspoeng for underrepresentert kjønn

Departementet kan bestemme at det for enkelte utdanninger gis 1 eller 2 tilleggspoeng for søkere av det kjønn som er klart underrepresentert blant studenter eller yrkesutøvere fra vedkommende utdanning.

§ 7-10. Tilleggspoeng for alder

- (1) For søkere utenom kvote for førstegangsvitnemål som har vitnemål om bestått treårig videregående opplæring som gir studie- eller yrkeskompetanse, gis det 2 alderspoeng pr. år fra og med det året søkeren fyller 20 år, maksimalt 8 poeng.
- (2) For 23/5-søkere gis det 2 alderspoeng pr. år fra og med det året søkeren fyller 24 år, maksimalt 8 poeng.

§ 7-11. Tilleggspoeng for høyere utdanning, ett år på folkehøgskole, siviltjeneste eller militær førstegangstjeneste

- (1) Det gis 2 tilleggspoeng for:
 - enten* et fullført studium eller samlet 60 studiepoeng ved universitet eller høyskole, *eller*
 - ett år på en folkehøgskole med godkjent skoledokumentasjon, *eller*
 - fullført militær førstegangstjeneste eller siviltjeneste.
- (2) Et fullført halvårig studium eller 30 studiepoeng gir 1 tilleggspoeng.
- (3) Det gis maksimalt 2 tilleggspoeng etter denne bestemmelsen.

§ 7-12. Særlige tilleggspoeng i kvote

Departementet kan samtykke i at det gis særlige tilleggspoeng i spesielle kvoter ved opptak til enkelte studier, jf. § 7-3.

§ 7-13. Rangering av søkere som ikke kan poengberegnes

- (1) Kvalifiserte søkere som ikke kan poengberegnes, må rangeres i forhold til poengberegnete søkere ved hjelp av en skjønnsmessig vurdering. For å få tilbud om opptak kreves det likeverdige ferdigheter og kunnskaper med søkere som får tilbud om opptak etter rangering på grunnlag av poengberegning.
- (2) Ved vurderingen skal det tas hensyn til om søkeren har et opptaksgrunnlag/fagsammensetning som er likeverdig med det som gir grunnlag for tilleggspoeng for realfag for søkere som kan poengberegnes.
- (3) Opptaksorganet skal ved vurderingen legge vekt på søkerens reelle kvalifikasjoner for studiet, herunder søkerens norskkunnskaper.

§ 7-14. Rangering på grunnlag av spesiell vurdering

- (1) Grunnlag for opptak etter spesiell vurdering kan være at annet morsmål enn norsk, sykdom, funksjonshemming eller andre spesielle forhold gir grunn til å anta at søkerens rangering etter § 7-1 eller § 7-13 ikke gir et riktig bilde av søkerens kvalifikasjoner.
- (2) Søkere som ønsker å bli vurdert etter denne bestemmelsen, må be om dette i søknaden og legge ved egen begrunnelse og dokumentasjon av de forhold som anføres.
- (3) Forhold som nevnt over gir ikke i seg selv rett til studieplass. For å få tilbud om opptak kreves det likeverdige ferdigheter og kunnskaper med søkere som får tilbud om opptak etter § 7-1 og § 7-13.
- (4) For studier med opptaksprøve kommer denne bestemmelsen til anvendelse for så vidt tilbud om opptaksprøve eller endelig rangering helt eller delvis bygger på poengberegning etter § 7-4 til § 7-12.
- (5) Søkere som ikke får tilbud om opptak etter disse reglene, skal rangeres etter reglene i hhv. § 7-1, § 7-12 og § 7-14.

§ 7-15. Rangering på grunnlag av opptaksprøve

- (1) Søkere til studier som etter § 4-1 har opptaksprøve som særkrav kan rangeres på en av følgende måter:
 - a) Etter § 7-1, § 7-13 og § 7-14 alene
 - b) På grunnlag av opptaksprøve alene
 - c) På grunnlag av både § 7-1, § 7-13 og § 7-14, og opptaksprøve.
- (2) Departementet fastsetter hvilket alternativ som skal brukes for de enkelte studier. Kvote for førstegangsvitnemål, jf. § 7-2, gjelder med mindre departementet har gjort unntak etter § 7-2 femte ledd.

Kapittel 8. Nasjonal klagenemnd for opptak gjennom Samordna opptak

§ 8-1. Nasjonal klagenemnd for opptak gjennom Samordna opptak

- (1) Reglene for nasjonal klagenemnd gjelder klager over enkeltvedtak i den nasjonale opptaksmodellen (NOM) for grunnutdanninger ved universiteter og høyskoler som organiseres av Samordna opptak (SO).
- (2) Reglene for nasjonal klagenemnd gjelder ikke vedtak om opptak på grunnlag av realkompetanse og vedtak om unntak fra krav om generell studiekompetanse, jf. § 3-6

i lov om universiteter og høyskoler. Forskriften gjelder heller ikke for klager på vurdering av spesielle opptakskrav som omfatter ferdigheter eller opptaksprøver etter nærmere regler fastsatt av institusjonen. Klager på slike vedtak behandles i samsvar med den klageordning som er etablert ved det enkelte lærested.

§ 8-2. Klagenemndas oppnevning og sammensetning

- (1) Klagenemnda oppnevnes av departementet.
- (2) Klagenemnda skal ha sju medlemmer og slik sammensetning:
 - a) En leder og nestleder som skal fylle de lovbestemte krav til lagdommere.
 - b) Tre medlemmer, hvorav en skal oppnevnes som nestleder, jf. kravet over, og deres varamedlemmer fra de institusjoner forskriften gjelder for.
 - c) Ett medlem med personlig varamedlem fra forvaltningsområdet for videregående opplæring.
 - d) To medlemmer og deres varamedlemmer foreslått av representative studentorganisasjoner.
- (3) Studentrepresentantene oppnevnes normalt for to år.
- (4) Sekretariatet for klagenemnda skal ligge i Samordna opptak.

§ 8-3. Klagenemndas avgjørelse

- (1) Klagenemnda er vedtaksfør når lederen eller nestlederen og minst fire andre medlemmer, herav en studentrepresentant, er til stede.
- (2) Klagenemndas vedtak kan ikke påklages.

Kapittel 9. Overgangsregler**§ 9-1. Generell studiekompetanse etter tidligere ordninger**

- a) Søkere som iht Reform 94 har bestått 3-årig videregående opplæring med grunnkurs, VKI og VKII, eller bestått fagopplæring med fagbrev/svennebrev, eller er 23/5-søkere, og som har følgende fag, bestått med karakteren 2 eller bedre, fra videregående opplæring (Reform 94):
 - norsk (14)
 - engelsk (5)
 - matematikk (5)
 - naturfag (5)
 - samfunnsfag (6), som omfatter nyere historie (4) og samfunnslære (2), har generell studiekompetanse. Fagene er oppgitt med gjennomsnittlig uketimetall i parentes. For søkere som har lest norsk og samisk med respektive (11)+(11) uketimer, gjelder ikke kravet om 14 uketimer norsk.
- b) Søkere som har bestått 2-årig teknisk fagskole etter rammeplan fastsatt av departementet 1998/1999 oppfyller kravene til generell studiekompetanse.
- c) Søkere som har fullført og bestått 3-årig videregående opplæring, studieretning for allmenne fag eller studieretning for handels- og kontorlag, har generell studiekompetanse. Tilsvarende gjelder for søkere som har bestått examen artium eller eksamen fra økonomisk gymnas.
- d) Grunnkurs, VKI og VKII i studieretning for handels- og kontorlag med bestått i fagene norsk, matematikk, regnskapslære, engelsk, sosialøkonomi og

organisasjonslære, tilsvarer fagkravene i norsk, engelsk, matematikk og samfunnsfag, jf. bokstav a.

- e) For søkere som våren 1992 eller tidligere har avlagt eksamen eller delprøver i samfunnsfag ved studieretning for allmenne fag, blir 5 uketimer godkjent. Dette kan omfatte geografi, historie og samfunnslære/samfunnskunnskapittel
- f) Søkere som før 1. juni 1997 er tatt opp til, eller kan dokumentere å ha fått en vurdering av sitt opptaksgrunnlag ved et universitet eller en vitenskapelig høyskole på grunnlag av annen høvelig utdanning (tidligere Vei I-, II- og III-vurderinger), eller er tatt opp med hjemmel i § 4 bokstav b punkt 20 i tidligere forskrift 12. desember 1991 nr. 812 om opptak til regionale høyskoler, har generell studiekompetanse.
- g) For søkere med 3-årig videregående opplæring fra Oslo By Steinerskole til og med 2004 og fra øvrige Rudolf Steinerskoler til og med 2005, gjelder at det skal vurderes individuelt om de fyller kravene til generell studiekompetanse.

§ 9-2. Overgangsregler om rangering

Omregningstabell for søkere med vitnemål fra norsk gymnas med bokstavkarakterer:

S = 6, M = 5, G = 4, T = 4, Ng = 2

Kapittel 10. Ikraftttredelse

§ 10-1. Ikraftttredelse

Forskriften trer i kraft ---dato--- og gjelder fra og med opptak til studieåret 2009/2010. ---Dato--- oppheves samtidig følgende forskrift:

- Forskrift 10. oktober 2005 nr. 1191 om opptak til universiteter og høyskoler.